

Seat No. : _____

MB-126

March-2019

B.A., Sem.-III

CC-201 : Gujarati

(સાહિત્ય સ્વરૂપનો અભ્યાસ : નિબંધ)

(નિરાવૃત્ત – પ્રવીણ દરજી)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. (A) નિબંધ સાહિત્યસ્વરૂપની વ્યાવર્તક લાક્ષણિકતાઓ વિગતે વર્ણવો. 14
- અથવા
- ટૂંકનોંધ લખો :
- (1) નિબંધકાર નર્મદ 7
- (2) નિબંધકાર કાકાસાહેબ કાલેલકર 7
- (B) નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય ઉત્તર આપો : (ગમે તે ચાર) 4
- (1) પ્રવીણ દરજીએ ઉચ્ચ શિક્ષણ કયા સ્થળે લીધું હતું ? (અમદાવાદ, મોડાસા, લુણાવાડા)
- (2) પ્રવીણ દરજીનો જન્મ કઈ સાલમાં થયો હતો ? (ઈ.સ. 1940, ઈ.સ. 1942, ઈ.સ. 1944)
- (3) પ્રવીણ દરજી લિખિત પ્રવાસ ગ્રંથનું નામ આપો.
(હિમાલયને ખોળે, દક્ષિણાયન, હિમાલયનો પ્રવાસ)
- (4) પ્રવાણી દરજીએ કયા નગરને પોતાની કર્મભૂમિ બનાવી ? (મોડાસા, અમદાવાદ, લુણાવાડા)
- (5) 'નિબંધ'ના આઘજનક તરીકે કોનું નામ લેવાય છે ? (મોન્ટેઈન, એડીસન, બેકન)
- (6) નિબંધ શબ્દ આપણે કયા અંગ્રેજી શબ્દના પર્યાય તરીકે વાપરીએ છીએ ?
(Article, Thesis, Essay)
2. (A) 'નિરાવૃત્ત' સંગ્રહને આધારે લલિત નિબંધકાર પ્રવીણ દરજીની આગવી વિશેષતઓ વર્ણવો. 14
- અથવા
- ટૂંકનોંધ લખો :
- (1) 'નિરાવૃત્ત'ના નિબંધોમાં પ્રકૃતિ નિરૂપણ 7
- (2) 'પશવો પાણીવાળો'નું ચરિત્ર-ચિત્રણ કરો. 7

- (B) નીચેના પ્રશ્નોના યોગ્ય ઉત્તર આપો : (ગમે તે ચાર) 4
- (1) લેખકનું મેજ બનાવી આપનાર મિસ્ત્રીનું નામ આપો. (મણિકાકા, મંગળકાકા, દલસુખરામ)
 - (2) ઘરમાં સગડીનો પ્રસ્તાવ કોણે મૂક્યો હતો ? (લેખકે, ઈશિતાએ, પત્નીએ)
 - (3) પ્રવીણ દરજીના કોઈપણ એક કાવ્યસંગ્રહનું નામ આપો. (ચીસ, ધ્વનિ, રજની)
 - (4) ઈથાકા શું છે ? (લેખકનું વતન, ઓડેસિયસનું વતન, હોમરનું વતન)
 - (5) માધ્યમિક શિક્ષણ માટે લેખક વતનથી કેટલા કિલોમીટર દૂર ચાલીને આવતા-જતા હતા ? (પાંચ, દસ, સોળ)
 - (6) નર્મદ કયા યુગનો નિબંધકાર છે ? (પંડિતયુગ, આધુનિક યુગ, સુધારકયુગ)
3. (A) 'નિરાવૃત્ત'ના નિબંધોમાં પ્રગટતી સર્જકની ઉત્કટ વતનપ્રીતિનું આલેખન કરો. 14
- અથવા**
- ટૂંકનોંધ લખો :
- (1) 'નિરાવૃત્ત'ના નિબંધોમાં વિષયવૈવિધ્ય 7
 - (2) 'નિરાવૃત્ત'ના નિબંધોનું ગદ્ય 7
- (B) નીચેના વાક્યો વાંચી ખરું-ખોટું કરો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) પ્રવીણ દરજી અધ્યાપનના વ્યવસાય સાથે સંકળાયેલા હતા.
 - (2) દલપતરામ પંડિતયુગના નિબંધકાર છે.
 - (3) 'જૂનું મેજ' બાવળના લાકડાંમાંથી બનેલું છે.
 - (4) ડિપોટી સાહેબને લેવા માટે ગાડાનો ઉપયોગ થતો હતો.
 - (5) પ્રવીણ દરજી ઉચ્ચ અભ્યાસ અર્થે અમદાવાદ આવ્યા હતા.
4. (A) નીચેનામાંથી કોઈપણ એક નિબંધ લખો : 14
- (1) મારો પ્રિય સર્જક
 - (2) પ્રેમલક્ષણાભક્તિ
- (B) ખાલી જગ્યા પૂરો : (ગમે તે ત્રણ) 3
- (1) પ્રવીણ દરજીનો જન્મ _____ ગામમાં થયો હતો. (વેજલપુર, મહેલોલ, ગોધરા)
 - (2) લેખકના ગામમાં _____ નદી વહે છે. (મહીસાગર, વાત્રક, મેશરી)
 - (3) 'નિરાવૃત્ત' – સંગ્રહના સંપાદક _____ છે. (નિરંજન ભગત, પ્રવીણ દરજી, ભગીરથ બ્રહ્મભટ્ટ)
 - (4) ગુજરાતીમાં રચાતા નિબંધ મૂળે _____ સાહિત્યસ્વરૂપ છે. (જૈન, અંગ્રેજી, સંસ્કૃત)
 - (5) વિનોદ ભટ્ટ _____ નિબંધકાર તરીકે જાણીતા છે. (હાસ્ય, પ્રવાસ, ચરિત્ર)